

dovedit că, prin analogie cu catharsisul tragic, putem vorbi și de efectul purificator al comediei. Robert Boies-Sharpe merge și mai departe, dovedind cu argumente convingătoare că cele două efecte pot avea forță egală. ☉ confirmă, de altfel, și volumul de comedii al lui Mehes György Nu-i adevărat că poate fi adevărat, distins recent cu un premiu al Asociației Scriitorilor din Cluj-Napoca. Dramaturgul Mehes György a reușit să se debaraseze de idilismul comediei de divertisment și să ne facă să hohotim de ris, un ris care nu izvorăște în primul rind din situația comică, ci din fondul uman-social care o determină. Mehes te obligă să rzi de imperfecțiunile omului și ale mediului în care trăiește, dar, în același timp, îți stărneste repulsia și te mobilizează împotriva fenomenelor vizate, înainte ca acestea să devină parte a mecanismului conviețuirii. Distincția acordată, dincolo de faptul că atrage atenția asupra unei opere pe deplin constituite, este motivată și de aceste efecte sociale și umane ale dramaturgiei lui Mehes György.

Autorul a debutat în dramaturgie cu piese „bine făcute”, ce s-au impus prin siguranța compoziției și prin verva dialogului. Odată cu seria parabolilor satirice, inaugurată cu *Arca lui Noe* și *Comedie barbară*, ni s-au relevat

resursele mult mai semnificative ale autorului: capacitatea sa de a depune mărturie asupra momentului istoric în care trăiește, realizind metamorfoza necesară — de la umorul în sine, la satira militantă. Mehes György a atins în ultimele sale lucrări parametri superiori ai creației, exercitind o influență rodnică și asupra altor autori, cărora le-a redat încrederea în posibilitatea de a cuceri mase largi de auditori și i-a îndemnat la abordarea problemelor de fond ale istoriei contemporane cu mijloacele artei, care vorbește prezentului prin și pentru prezent.

Iată de ce afirmăm că Mehes György are merite incontestabile în revitalizarea comediei, gen care, în ce privește și literatura maghiară din România, a devenit capabil să formuleze cele mai delicate dileme ale omului contemporan. Desigur, această metamorfoză nu i se datorează în exclusivitate lui Mehes, dar el a fost printre primii care au deschis acest drum. Adept al „catharsisului comic”, Mehes György militează pentru o viziune satirică în stare să spulbere prejudecățile, să înlesnească autocunoașterea, iar opera sa — cuvînt scris și roștit într-o sinteză nouă — devine un mijloc prețios de înobilare a sufletului.

KÖTŰ Jozsef

Ne întâlnim cu multe nume de actori ai teatrelor noastre pe lista *Premiilor ACIN* pe anul 1985 (filmele se premiază după o serioasă „probă” la sufragiile publicului!). Citim cu emoție numele regretatului *Octavian Cotescu*, cărui i s-a decernat *Premiul special al juriului* pentru întreaga sa contribuție în domeniul creației cinematografice.

Premiul pentru interpretarea unor roluri masculine a încununat eforturile tinerilor și talentaților *Claudiu Bleonț* și *Petre Nicolae* pentru rolurile principale din filmul *Pas în doi*.

Diploma de onoare a juriului a fost acordată tinerei actrițe *Oana Pelea*

pentru rolurile din filmele *Rîdeți ca-n viață* și *Acasă*, proaspătului absolvent al I.A.T.C. *Stelian Nistor* pentru rolul din filmul *Rîdeți ca-n viață* și foarte tinerei interprete *Medeea Marinescu* pentru rolul din filmul *Promisiuni*.

★

Uniunea Artiștilor Plastici a acordat *Premiul pentru scenografte* lui *Virgil Svințiu* pentru modernitatea creațiilor sale de pe scenele teatrelor clujene.

★

Dramaturgului brașovean *Emil Poenaru* i-a fost acordat premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor pentru libretul ope-

rei *Tinerețe eroică* (muzica de Cătălin Ursu).

În cadrul unui simpozion recent prilejuit de împlinirea a 170 de ani de la primul spectacol de teatru cult în limba română și a unui deceniu de la înființarea muzeului Teatrului Național din Iași, au luat cuvîntul patru dintre directorii care s-au succedat la conducerea Teatrului Național „Vasile Alecsandri”: profesorul *Ilie Grămadă*, scriitorul *Corneliu Sturzu*, actorul *Teofil Vălcu* și dramaturgul *Mircea Radu Iacoban*, actualul ocupant al fotoliului directorial în care au stat *Vasile Alecsandri*, *Mihail Kogălniceanu*, *Mihail Sadoveanu* și alte personalități ale culturii noastre.

ții lui de toate zilele, amenințând chiar să-i blocheze puterile creației. Un Hamlet eșuat pe scenă nu e decît un actor cu o mască rău așezată. În asemenea împrejurări, cel care se mișcă pe scenă nu este personajul, ci actorul : un actor rătăcit în căutarea personajului său.

Numai într-un singur caz actorul copleșește personajul, și personajul i se abandonează cu desăvîrșire : cînd, prin jocul său, actorul dă substanță unui personaj nevertebrat, cînd completează, așadar, treaba presupus neterminată, sau rău făcută, a dramaturgului însuși. Dar, în asemenea cazuri, personajul trăiește doar cît trăiește și spectacolul : răstimpul unei seri. Cînd e vorba însă de marea dramaturgie, nici un actor, oricît de mare, nu poate să facă dintr-un personaj dat absolut orice vrea. Pentru ca să înțeleagă acest lucru nu e neapărat nevoie ca actorul să descopere în eșec limitele propriei

sale arte și acelea ale propriului său talent. Este destul să-și amintească, prin puterea experienței, de imensa dificultate de a fixa această imagine în mișcare care este personajul dramatic. Dificultatea cea mare, aici, vine din faptul că această imagine refuză să se lase fixată fotografic. Fiecare variantă actoricească a unui personaj dat ar fi echivalentă cu încercarea unui fotograf de a fixa fotografic un alergător de cursă lungă. Evident, fotografia noastră va obține o imagine, dar ea nu va fi decît una din imaginile posibile. La lectură, potrivit cu „talentul cititorului“, imaginea personajului este infinit variată, și poate că numai suma acestor variante, suprapuse de-a lungul timpului, să dea, cine știe unde și în ce moment, imaginea lui ideală. E o imagine cu care nu ne vom întîlni niciodată.

Execelenții amfitrioni ai „paralelelor literar-muzicale“ de la Teatrul Mic, Zoe Dumitrescu-Buşulenga și Iosif Sava, ne prezintă o carte ieșită din comun (ca problematică și metodologie) : „Muzică și literatură — scriitori români“ — vol. I. Reținem date inedite despre mîlo-manul I. L. Caragiale. Așteptăm cu mult interes viitoarele volume.

★

Nu sînt Turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu pare a fi piesa contemporană românească cu cea mai spec-

tauloasă carieră internațională. Tradusă în 18 versiuni (12 limbi), ea a avut premiere pe scene din Anglia, Austria, Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, R.D.G., Japonia, Iugoslavia, Polonia, S.U.A., U.R.S.S. și a fost scenarizată la televiziunile din R.D.G. și R.F.G.

★

Vreți să ascultați „lirică de dragoste“ la domiciliu ? „Electrecordul“ ne oferă un disc cu poeme lirice semnate de Veronica Micle, Elena Văcărescu, Iulia Hasdeu, Nina Cassian, Florența Albu, Constanța Bu-

zea, în interpretarea actrițelor Leopoldina Bălănuță, Valeria Seciu, Adela Mărculescu, Olga Delia Mateescu, Ovidiu Iuliu Moldovan, Florian Pittiș.

★

Cronicarul teatral clujean Mircea Ghițulescu semnează romanul *Oglinda lui Narcis* (Ed. Dacia).

Scriitorul Constantin Cubleşan — directorul Teatrului Național din Cluj-Napoca — a publicat recent volumul II *Porți deschise* din ciclul de romane *Un anotimp pentru fiecare* (Ed. Dacia).